

Hoofdstuk 4. Duurzaamheid

Progressief Westerveld staat voor een duurzame samenleving. Dat houdt in dat wij als huidige generatie met ons gebruik van milieu en natuurlijke hulpbronnen rekening houden met toekomstige generaties. Velen zijn van mening dat een duurzaam milieu- en energiebeleid een internationale aangelegenheid is. Dat klopt. Maar indachtig de slogan 'think global, act local' staat Progressief Westerveld voor een lokaal beleid dat bijdraagt aan een duurzame planeet.

Duurzame landbouw

Progressief Westerveld staat voor ontwikkeling van een toekomstbestendige landbouw: duurzame landbouw. Dat is een landbouw die rekening houdt met de grenzen die de omgeving stelt, extensiever opereert en minder energie gebruikt. Een belangrijke kernwaarde daarbij is een goede en gezonde bodem.

De grenzen van wat we verstaan onder duurzame landbouw worden in de Gemeente Westerveld overschreden.

Oorzaken zijn schaalvergroting en intensivering. Megastallen zijn bronnen van (dier-)ziekten en bedreigend voor het dierenwelzijn. Eenzijdige en/of intensieve teelten tasten de bodemkwaliteit aan. Overmatig gebruik van bestrijdingsmiddelen bedreigt grondwater en volksgezondheid.

De melkveehouderij en intensieve veehouderijen zorgen naast geurhinder en fijnstof voor veel uitstoot van ammoniak en fosfaat. Hierdoor wordt onze natuur zozeer bemest dat ze tot drie keer meer ammoniak ontvangt dan de kritische depositiewaarde, waardoor het voortbestaan in gevaar komt.

Zo wordt de agrarische sector een steeds grotere bedreiging voor natuur en landschap en in het verlengde hiervan de recreatiesector. Deze ontwikkeling heeft volgens Progressief Westerveld geen toekomst.

Programmapunten

- Progressief Westerveld wil samen met de agrarische sector en andere belanghebbenden, zoals het Waterschap, initiatieven ontwikkelen gericht op een duurzamere landbouw. Dit onder meer door het oprichten van een platform duurzame landbouw Westerveld. Centraal daarin staat van elkaar leren en samen ontwikkelen.
- Voor een aantal bedrijven kan omschakeling naar biologische landbouw of biologische akker- en tuinbouw lucratief zijn. De Gemeente gaat dat ondersteunen.
- Het afgeven van omgevingsvergunningen voor uitbreiding van de veestapel koppelen we aan een reductie van de ammoniakuitstoot door de bedrijven zodat herstel van natuur een kans krijgt.
- In het kleinschalig landschap (met de bestemming agrarisch-2) beperken we de grootte van de bedrijfsgebouwen tot 5.000 m² en de bedrijfskavel tot 1,5 hectare
- Via het bestemmingsplan regelen we dat het niet mogelijk is voor bestaande bedrijven om naar zogenaamde megastallen te ontwikkelen.

Lelieteeft/Bestrijdingsmiddelen

Binnen de Gemeente is een sterke groei waarneembaar van intensieve teelten, zoals de lelieteelt, bloembollenteelt en de sierteelt zoals pioenrozen. Kenmerk van deze teelten is het zeer hoge gebruik van bestrijdingsmiddelen. Fruitteelt en pootaardappelteelt vallen hier daarom ook onder.

Behalve op de akkers, komen de bestrijdingsmiddelen door drift (verwaaien) ook op de aanliggende percelen terecht (tuinen van omwonenden, erven van bedrijven, schoolpleinen, kampeerterreinen, grond van biologische bedrijven en natuurgebieden).

Programmapunten

- Er blijft ruimte voor dialoog tussen belanghebbenden. Deze moet plaatsvinden zowel binnen de formele kaders, als meer op praktische en informele wijze tussen telers en omwonenden.
- Verder kan de Gemeente, in gesprek met lelieteelers, onderzoeken of er schonere alternatieven te ontwikkelen zijn. Daarbij denken we aan ecologische bollenteelt of virusvrije teelt in combinatie met geïntegreerde bestrijding.
- De aanleg van drainagesystemen en het slaan van waterputten wordt krachtens het bestemmingsplan vergunningplichtig.
- Progressief Westerveld vindt dat via maatregelen in het bestemmingsplan de negatieve invloeden

Bestrijdingsmiddelen vormen een directe bedreiging voor de volksgezondheid, insecten (in het bijzonder vlinders en bijen), het oppervlaktewater, het grondwater en de drinkwaterwinning. Bedrijven in de toeristische sector verliezen vaste klanten. Drenteniers vertrekken naar schonere gebieden.

De teelten gaan gepaard met voorzieningen zoals waterputten, beregeningsinstallaties, drainage en spoelbassins.

van bestrijdingsmiddelen moeten worden teruggedrongen, bv. door het instellen van spuitvrije zones van 100 m. vanaf de erfgrans.

- Niet afwachten, maar doen. De Gemeente gaat met, alle haar ten dienste staande middelen, het onkruidbestrijdingsmiddel glyfosaat eerder uitfaseren dan het Europese compromis van 5 jaar.
- Progressief Westerveld is tegen het gebruik van neonicotinoïden die in de lelieteelt gebruikt worden en een gevaar vormen voor de bijenstand en vele andere insecten. De Gemeente zal ook deze vorm van bestrijdingsmiddelengebruik met alle haar ten dienste staande beleidsinstrumenten ontmoedigen en alternatieve vormen, waar en wanneer die ontwikkeld worden, ondersteunen.

Milieubeleid en handhaving

De omslag naar een duurzamer samenleving vereist intensivering van het gemeentelijke milieubeleid. Er moet een einde komen aan het oprekken van milieuregels, onduidelijke gedoogsituaties en het bewust niet-handhaven.

Een actief lokaal milieu- en energiebeleid slaagt alleen als de gemeentelijke regelgeving wordt nageleefd.

De invoering van de nieuwe Omgevingswet in 2021 zal naar verwachting een grote verandering betekenen op het gebied van ruimtelijke ordening. Kern hiervan is een versoepeling en deregulering van bestaande regelgeving. De Gemeente dient een kaderstellende omgevingsvisie te ontwikkelen.

Programmapunten

- Progressief Westerveld zal, in afstemming met de RUD, in de ambtelijke organisatie de capaciteit voor handhaving van milieuregels vergroten. Deskundigheid wordt verkregen door samenwerking tussen overheden (BOA-pool).
- Er moet meer aandacht komen voor luchtverontreiniging (fijnstof) ten gevolge van houtstook. De Gemeente start een voorlichtingscampagne gericht op verantwoord stookgedrag (regelmatig schoorsteenvegen, cursussen verantwoord stoken, kachelkeurmerken, vonkenvangers, etc.).
- Ook moet er voorlichting komen over het verantwoord afvoeren van gewolmaniseerd en gecreosoteerd hout (met name tuinhout).
- Ten slotte vindt Progressief Westerveld dat de Gemeente actief moet nagaan wat de betekenis is van de invoering van de nieuwe omgevingswet voor het huidige beleid. Duurzaamheid staat centraal in de te ontwikkelen omgevingsvisie.

Duurzame bedrijfsvoering

Onder het motto 'Zo buiten zo binnen' zal de Gemeente een voorbeeldfunctie moeten vervullen en ook zijn eigen bedrijfsvoering, daar waar mogelijk, duurzamer moeten maken. Met het inkoopbeleid is reeds een start gemaakt door waar mogelijk fair trade-producten in te kopen. De huidige milieuwetgeving biedt de Gemeente de mogelijkheid om bij het verlenen van vergunningen duurzaamheidsregels te stellen. Het gaat om het stellen van voorwaarden met een terugverdientijd van 5 jaar of korter. Westerveld maakt daar nu te weinig gebruik van.

Programmapunten

- Er wordt een intensief programma voor energiebesparing opgesteld.
- Verdere stappen zijn opwekking van zonne-energie op alle mogelijke opstallen die eigendom en/of in gebruik zijn van de Gemeente.
- Ook het wagenpark zal waar mogelijk elektrisch worden en op eigen opgewekte energie kunnen rijden.
- Met ingang van de nieuwe raadsperiode gaat de Gemeente de mogelijkheden onderzoeken van het instellen van een zgn. duurzaamheidsfonds. Dat fonds stelt burgers en bedrijven, die initiatieven ontplooiën voor duurzame oplossingen, door middel van een microkrediet, in staat om hun plannen ten uitvoer te brengen.
- Progressief Westerveld vindt dat de Gemeente bij elke vergunning nagaat of duurzaamheidsvoorwaarden mogelijk zijn.

Duurzame energie

Een (inter)nationaal ingezette transitie van fossiele naar duurzame energiebronnen is gebaat bij lokale, gemeentelijke initiatieven. Veel gemeenten zijn actief op het terrein van duurzame energie. Ook

Programmapunten

- Progressief Westerveld wil dat de opwekking van duurzame energie voortvarend ter hand wordt genomen. Progressief Westerveld wil een programma ontwikkelen dat uiteindelijk ertoe zal leiden dat de Gemeente in 2030 energieneutraal

voor de Gemeente Westerveld zijn er op dit terrein tal van mogelijkheden: ontwikkeling van duurzame energiebronnen als zonne-energie, aardwarmte, windenergie, waterkracht en biomassa. Organisatorisch kunnen deze activiteiten worden ondergebracht in een lokale energiecoöperatie

is. De volgende punten maken onderdeel uit van dat programma:

1. De Gemeente onderneemt initiatieven om te komen tot een energiecoöperatie.
 2. Opwekking van elektriciteit met zonnepanelen op alle mogelijke daken in de Gemeente.
 3. Daarnaast wordt het ontwikkelen van zonne-weiden voor zonne-energie niet uitgesloten.
 4. Onderzoek naar geschikte plaatsen voor windmolens.
 5. Benutten van de mogelijkheden om elektriciteit op te wekken bij de stuwen in de oude Vaart, de Vledder Aa en de Wapserveense Aa.
- Bij de ontwikkeling van woningbouwprojecten gaat de Gemeente uit van het 'Nul op de meter'-concept.
 - De Gemeente stimuleert marktpartijen met nieuwe ideeën op het gebied van energietransitie en duurzaamheid te komen.
 - Voor het creëren van draagvlak voor dit programma wordt uitgebreide inwonerp participatie georganiseerd.

Gaswinning

In de Gemeente wordt op vier plaatsen gas gewonnen of zijn daartoe plannen:

- de gaslocatie Wapse is in bedrijf;
- onder Wapserveen wordt geëxploiteerd vanuit Eesveen;
- Vledderveen staat gepland voor 2019.
- aan De Mussels (Lheebroek) gaat t.z.t. onder het Dwingelderveld geboord.

Ten aanzien van gaswinning in onze gemeente staat Progressief Westerveld zeer kritisch. Gaswinning uit deze relatief kleine velden levert weinig op en vertraagt innovatieve ontwikkelingen op gebied van duurzame niet-fossiele energie.

Een gaswinlocatie betekent daarnaast een behoorlijke aantasting van natuur en landschap. Tevens veroorzaakt zo'n ingreep bodemdaling met risico's voor bebouwing, hydrologie en kunstwerken als waterstuwen en bruggen. Via de ruimtelijke ordening worden gemeenten geacht ruimhartig mee te werken aan zulke initiatieven.

Programmapunten

- Progressief Westerveld vindt dat de Gemeente, op zijn weg naar een energieneutrale gemeente, zich tegen plannen voor gaswinning in de Westerveldse bodem moet opstellen en gebruik moet maken van onder meer het instrumentarium van de ruimtelijke ordening om deze plannen daadwerkelijk tegen te gaan.
- Voor gaswinningsprojecten die reeds in uitvoering zijn, verplicht de Gemeente de exploitant tot een goede onafhankelijke 0-meting waarin wordt vastgelegd wat de staat is van de bebouwing voor de boring. Ook strijdt de Gemeente voor omkering van de bewijslast bij het aantonen van schade en ziet de Gemeente dan toe op een door het gasbedrijf voldoende gevuld fonds voor schade-afhandeling.

Vervoer

Bereikbaarheid voor burgers (jeugd en ouderen) die niet over een auto beschikken, is in sommige delen van onze gemeente een groot probleem.

Maar ook meer in het algemeen zal de mobiliteit per eigen auto in de Gemeente moeten worden teruggedrongen.

Bijvoorbeeld door de omslag 'van bezit naar gebruik' voor met name auto's in gang te gaan zetten door gebruik van deelauto's te stimuleren.

Programmapunten

- Via de Provincie zal de Gemeente zich bij het OV Bureau sterk moeten blijven maken voor behoud en de versterking van goede basis-busverbindingen.
- Daarnaast zullen andere aanvullende initiatieven ontwikkeld moeten worden. De buurtauto, in beheer van vrijwilligers, kan zorgen voor aanvullend vervoer tot in alle uithoeken van de Gemeente. Een netwerk van oplaadpunten voor elektrische fietsen. En betaalbare oplaadpunten voor elektrische auto's. Gekeken kan worden naar plannen in de Gemeente Den Haag om daartoe laadpunten aan lantaarnpalen in te zetten.

Duisternis en stilte

Duisternis is een ondergewaardeerde kwaliteit van de omgeving. In Westerveld beschikken we nog over relatief veel duisternis. Daar moeten we zorgvuldig mee omgaan.

In het verlengde van duisternis ligt de stilte. In Westerveld kan het op sommige plekken nog echt stil zijn. Deze stilte moeten we koesteren door onder meer in het gemeentelijk beleid aandacht te besteden aan regels om deze stilte te bewaren en waar mogelijk uit te breiden. De geplande uitbreiding van vliegveld Lelystad bedreigt de zo belangrijke waarden van rust en stilte.

Programmapunten

- Bij ruimtelijke plannen moet eventuele verlichting van objecten kritisch worden beoordeeld. Ten aanzien van verlichting in het buitengebied moet de Gemeente zeer terughoudend zijn en deze goed afwegen tegen andere belangen waaronder sociale veiligheid.
- Onnodige verstrooiing van licht wordt met nieuwe technieken tegengegaan.
- Wat betreft de uitbreidingsplannen van vliegveld Lelystad: Progressief Westerveld wil geen uitbreiding van deze luchthaven voordat er een nieuwe indeling van het luchtruim is ontwikkeld. De Gemeente zal alle mogelijkheden benutten om dit standpunt uit te dragen en te realiseren.

Afval

Hoe beter afval gescheiden wordt, hoe beter het gerecycled kan worden. Dat geldt voor groente-, fruit- en tuinafval, glas, papier, blikjes en textiel. Progressief Westerveld streeft naar nog meer hergebruik hiervan. Zo helpen wij ook mee om de door de rijksoverheid gestelde vermindering van restafval (grijze bak) richting 30 kg per inwoner te halen. Afval van plastic verpakkingen uit de oranje bak blijkt nog steeds lastig te recyclen. Wij zijn dan ook voorstander van zoveel mogelijk uitbreiding van statiegeld op verpakkingen.

In afgedankte apparaten (computers, elektrisch gereedschap, smartphones, etc.) zitten veel waardevolle en eindige grondstoffen. Hergebruik en reparatiemogelijkheden hiervan dienen uitgebreid te worden. Op voorstel van onze fractie steunt de Gemeente initiatieven om statiegeld in te voeren voor blikjes en kleine plastic flesjes.

Programmapunten

- De Gemeente bevordert actief een toename van de gescheiden inzameling van GFT-afval, papier, glas en textiel.
- Voorlichting wordt geïntensiveerd en naar mogelijke vormen van beloning voor goed scheiden wordt gezocht.
- Progressief Westerveld blijft wat betreft de afvalstoffenheffing voorstander van diftar: als je minder (rest-)afval aanbiedt, betaal je ook minder.
- Onderzocht wordt of een reparatiewerkplaats voor afgedankte elektrische apparaten, gereedschap en dergelijk levensvatbaar is en in de Gemeente gehuisvest kan worden.
- Grofvuil ophalen op afroep wordt vergemakkelijkt.
- Initiatieven als van de Coop in Vledder, waar kleine plastic wegwerpflesjes ingeleverd kunnen worden, verdienen navolging.

Zelfvoorzienende woningbouw: Tiny houses

Het aantal eenpersoonshuishoudens neemt toe in Nederland (1 op de 3 huishoudens is eenpersoons). Daarnaast is er een groeiende behoefte om kleiner, duurzamer en goedkoper te wonen. De belangstelling voor de Tiny House-woonvorm neemt dan ook toe. Deze woonvorm is volkomen zelfvoorzienend, geeft meer vrijheid en past bij een duurzame levensstijl.

Programmapunten

- In Gemeente Westerveld zouden experimenten met Tiny Housing op kleine schaal moeten worden gefaciliteerd. De Gemeente zou zich flexibel kunnen opstellen in de interpretatie van wet- en regelgeving (deze is namelijk nog niet aangepast voor deze woonvorm), bijv. door het verlenen van vergunningen.
- Daarnaast zou in de Gemeente Westerveld een plek kunnen worden aangewezen waar deze Tiny Houses gebouwd en/of geplaatst mogen worden.